

Evaluatie

Zomerkampprotocol 2020

Januari 2021

31 januari 2020

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
INLEIDING.....	3
Het belang van zomerkampen.....	3
Meer informatie	3
HET ONDERZOEK	4
SAMENVATTING UITKOMSTEN.....	5
DE RESULTATEN	6
Informatievoorziening	8
Het protocol.....	10
Conclusie	12

INLEIDING

In de zomer van 2020 zijn duizenden kinderen en jongeren op zomerkamp geweest. Dit was, ondanks de heersende pandemie, mogelijk door gebruik te maken van het zomerkampprotocol. De protocollen zijn opgesteld door de sector, in overleg met ministerie van VWS, het Nederlands Jeugdinstituut en de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde. Het Outbreak Management Team (OMT) en het RIVM stemden in met het voorstel en de minister van VWS heeft de protocollen gedeeld met de Tweede Kamer. Na het vaststellen van de protocollen zijn digitale informatiebijeenkomsten voor zomerkampaanbieders georganiseerd, zijn de veiligheidsregio's geïnformeerd en, samen met VNG, de wethouders jeugd van de Nederlandse gemeenten.

Vlak voor de zomervakantie van 2020 is een onderzoek uitgezet onder zomerkampaanbieders om duidelijkheid te krijgen over de gevolgen van de coronamaatregelen op zomerkampen, zowel op het aantal deelnemers als op de organisatie van de kampen.

Met deze evaluatie wilden de opstellers van het protocol informatie ophalen van aanbieders van zomerkampen. Over het communicatietraject voorafgaand aan de zomer, de opzet van het protocol en de wijze waarop de maatregelen in het protocol werkbaar waren voor de organisatoren en deelnemers van de kampen.

Het belang van zomerkampen

Voor kinderen en jongeren is het kamp het hoogtepunt in het jaar. Samen met leeftijdsgenoten een paar nachten of een week weg van huis, uitgedaagd worden om grenzen te verleggen en talenten te ontdekken. Tijdens kampen zijn kinderen niet alleen fysiek bezig, maar ontwikkelen ze ook vaardigheden zoals verantwoordelijkheid nemen, uitdagingen aangaan en samenwerken met kinderen van verschillende achtergronden. Het is een vaak een boost voor hun zelfstandigheid, zelfredzaamheid en ontwikkeling. Voor kinderen uit kwetsbare groepen, zoals kinderen uit een onveilige sociale- of ongunstige economische thuissituatie of kinderen met een beperking, is dit extra van belang.

Meer informatie

- Brief aan minister de Jonge: <https://www.steunpuntkindervakanties.nl/wp-content/uploads/2020/05/brief.pdf>
- Website zomerkampen: www.wegaanopzomerkamp.nl
- Kamerbrief over zomerkampen: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/06/11/kamerbrief-over-kinderen-en-jongeren-op-zomerkamp>

HET ONDERZOEK

Tussen 9 december 2020 en 4 januari 2021 zijn organisaties die zomerkampen hebben georganiseerd gevraagd een enquête in te vullen. De enquête is opgesteld door Scouting Nederland, Steunpunt KinderVakanties, Jantje Beton, NUSO-Speelruimte en YMCA. Vervolgens is deze gedeeld met organisaties aangesloten bij het Steunpunt KinderVakanties (70), Scoutinggroepen (1000), Jong Nederland (56), JongNL Limburg (43) en Zeekadetkorps Nederland (20).

Het doel van het onderzoek was zicht te krijgen op de communicatie rondom de protocollen en zomerkampen, voorafgaand aan de zomer, en de werkbaarheid van de maatregelen zoals beschreven in het protocol.

Er is alleen onderzoek gedaan naar de ervaringen van het protocol voor zomerkampen, zowel voor kampen van kinderen t/m 12 jaar als van jongeren tussen 13 en 18 jaar. Er zijn geen vragen gesteld over dagactiviteiten en het daarvoor ontwikkelde protocol.

De uitkomsten van dit onderzoek kunnen we gebruiken bij de voorbereiding van de kampen in 2021.

SAMENVATTING UITKOMSTEN

Het zomerkampprotocol, dat van toepassing was in de zomer van 2020, is in december 2020 geëvalueerd. Het doel van het onderzoek was zicht te krijgen op de communicatie rondom de protocollen en zomerkampen, voorafgaand aan de zomer, en de werkbaarheid van de maatregelen zoals beschreven in het protocol. De enquête is ingevuld door 170 organisaties waarvan 150 ook daadwerkelijk een zomerkamp hebben georganiseerd.

De communicatie rondom het protocol en de zomerkampen wordt goed gewaardeerd (gemiddeld 7,5). Vaak werd genoemd dat het van groot belang is om eerder te weten wat de mogelijkheden voor de uitvoeringspraktijk zijn. Dit aspect lag echter voor een belangrijk deel buiten de invloedssfeer van de opstellers van het protocol en was afhankelijk van de landelijke besluitvorming en regelgeving van de veiligheidsregio's.

Het protocol zelf werd als een lijvig boekwerk ervaren met veel herhaling. Advies van veel respondenten is om het beknopter te maken en in 1 protocol zowel de kampen voor kinderen als voor jongeren te beschrijven.

Over het algemeen vonden groepen de voorgeschreven maatregelen werkbaar, al zorgden ze in sommige gevallen wel voor een compleet ander kamp dan organisatoren gewend waren. Met name het afstand houden blijft in het kampleven een uitdaging.

Voorlopig hebben we nog met maatregelen tegen het Coronavirus te maken. De suggesties worden waar mogelijk verwerkt in een nieuw protocol voor 2021. E.e.a. is uiteraard afhankelijk van landelijk beleid en regelgeving.

“Het is een pluim waard dat er voor is gelobbyd en gewerkt om ervoor te zorgen dat de zomerkampen door konden gaan dit jaar. Niet alleen een persoonlijk hoogtepunt, ook zeer belangrijk voor het welzijn van kinderen op het moment.”

“Wij hadden er als bestuur een hard hoofd in met alle regels. Complimenten aan onze leiding. Op 3 weken waren er volledige kampprogramma's geschreven en hebben we alleen maar blij gezichten gezien van onze scouts’

DE RESULTATEN

Het onderzoek is ingevuld door 170 organisaties. Deze organiseren bieden ieder één of meerdere zomerkampen.

Type organisatie

De verdeling van de respondenten over het soort organisaties is als volgt:

Uit deze vraag blijkt dat bijna 80% van de respondenten Scoutinggroepen zijn, 8% vakantiekamporganisaties en 10% zijn overige jeugdverenigingen. Deze verdeling komt ongeveer overeen met het aantal clubs per soort organisatie waaronder de enquête is uitgezet. In de vervolgvragen is indien relevant onderzocht of er een verschil in respons is tussen de diverse soorten organisaties.

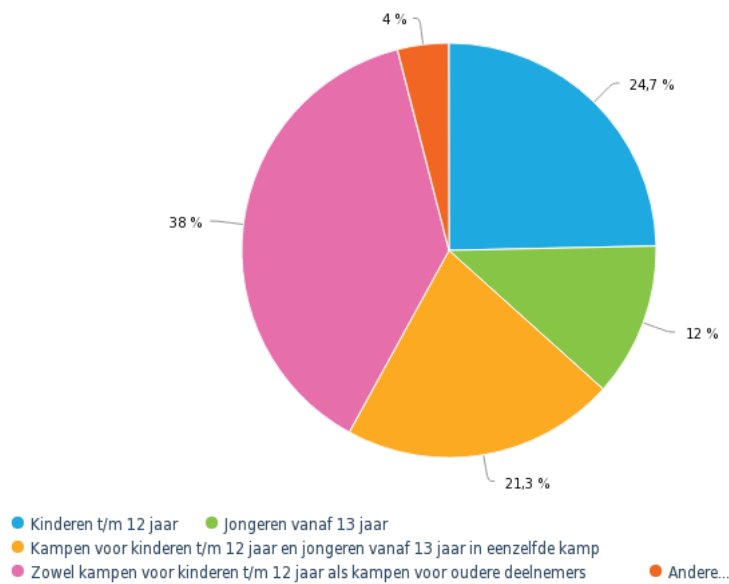
De rubriek overige is ingevuld door een Scoutinggroep voor kinderen met een beperking, een kampeeraccommodatie en een organisator van sportkampen.

Aantal en type zomerkampen

Van de respondenten hebben 150 (88,2%) aangegeven zomerkampen georganiseerd te hebben. Hierbij hebben Scoutinggroepen vaker dan de andere organisaties hun kamp door laten gaan. Dit bleek ook al uit het onderzoek dat in de zomer van 2020 is uitgevoerd.

De respondenten die een kamp georganiseerd hebben, is gevraagd naar de leeftijdsgroep waarvoor het kamp was.

Voor welke leeftijdsgroep heb je kampen georganiseerd?

De grens van 12 jaar is ingegeven omdat dit in coronatijd een bepalende leeftijd was voor maatregelen en voor veel organisaties de knip vormt voor kampen met kinderen en met jongeren. Er waren ook twee protocollen beschikbaar; een protocol voor kampen t/m 12 jaar en voor kampen van 13-18 jaar.

Bijna een kwart van de respondenten organiseerde een of meerdere kampen voor kinderen t/m 12 jaar. 12% organiseerde een of meerdere kampen voor jongeren tussen 13 en 18 jaar.

Uit het onderzoek in juli bleek al dat met name veel kampen voor 13 – 18 jaar afgelast zijn door de strengere maatregelen rond afstand houden tot leiding en voor jongeren onderling. Dit vanwege de zorg om tijdens deze kampen vooral als politieagent op te moeten treden. 38% van de respondenten organiseerde meerdere kampen, maar wel voor de verschillende leeftijdsgroepen en 21,3% organiseerden kampen waar zowel kinderen t/m 12 jaar als jongeren vanaf 13 jaar samen in eenzelfde kamp aanwezig waren. Scoutinggroepen organiseerden vaker (ook) kampen voor 13 +.

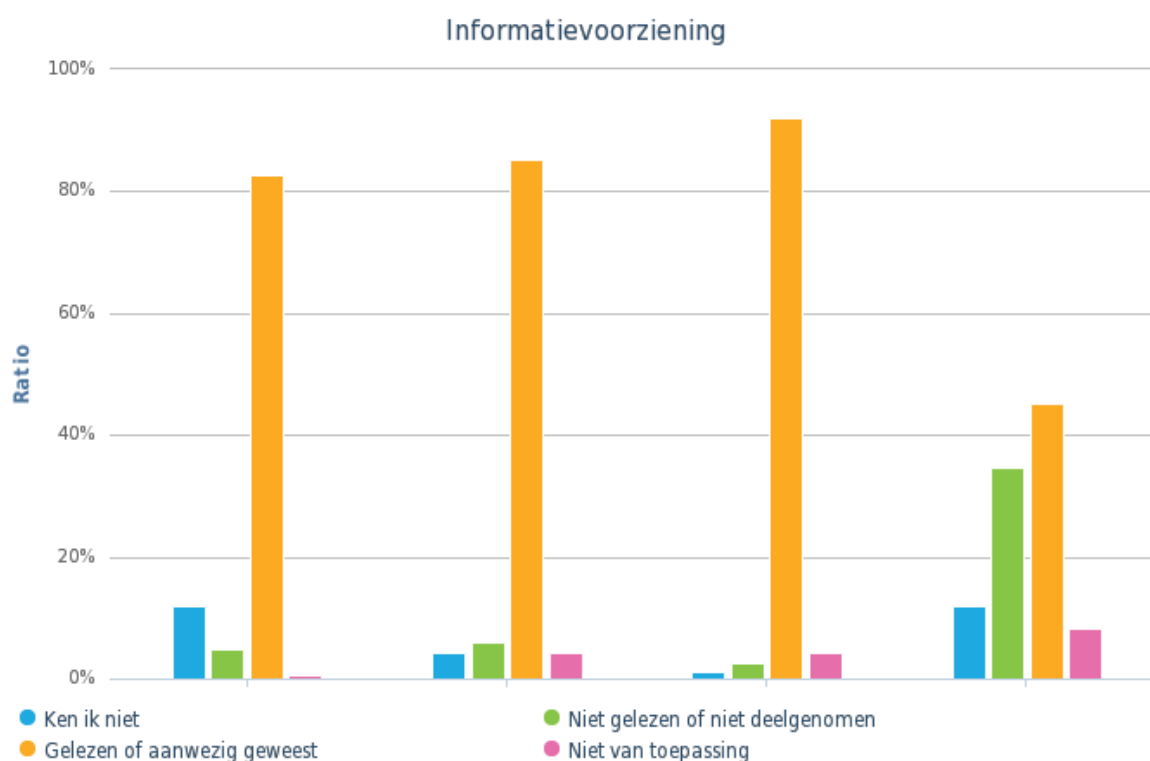
Bij 'anders' werden andere varianten van leeftjidsindelingen genoemd, zoals een organisatie met kampen voor kinderen t/m 10, kinderen en jongere van 10 t/m 14 en jongeren 14 t/m 18 en een organisatie met kampen voor 10 t/m 15, 15 t/m 18 en 18 t/m 23 jaar en een organisatie voor gezinskampen met kinderen t/m 12. Hier zaten ook 3 antwoorden die eigenlijk in één van de gevraagde rubrieken thuishoorden.

Informatievoorziening

In de aanloop naar de zomer zijn kampaanbieders op verschillende manieren geïnformeerd over het zomerkampprotocol en de daarin opgenomen maatregelen. Alle informatie was te vinden op een centrale website www.wegaanopzomerkamp.nl. Daarnaast boden organisaties soms aanvullende informatie op hun eigen website, informeerden hun achterban met nieuwsbrieven en direct mail of organiseerden een online bijeenkomst waar informatie gegeven werd en vragen gesteld konden worden (o.a. door Steunpunt KinderVakanties en door Scouting Nederland). Kamporganisaties konden daarnaast vaak bij hun eigen koepelorganisatie terecht voor aanvullende vragen.

Gebruik informatievoorziening

Aan alle respondenten is gevraagd hoe men de informatievoorziening vooraf vond.

	Ken ik niet	Niet gelezen of niet deelgenomen	Gelezen of aanwezig geweest	Niet van toepassing
www.wegaanopzomerkamp.nl	20	8	138	1
Website eigen organisatie	7	10	140	7
Nieuwsbrieven en mail eigen organisatie	2	4	149	7
Online informatiebijeenkomst	19	55	72	13

Waardering informatievoorziening

Vervolgens is een waardering gevraagd voor de communicatiebron. Hieronder wordt de gemiddelde waardering weergegeven van respondenten die bij de vorige vraag bij het specifieke item ingevuld hadden: Gelezen of aanwezig geweest.

We gaan op zomerkamp: 8,1

Website eigen organisatie	8,2
Nieuwsbrieven en mail eigen organisatie:	8,2
Online informatiebijeenkomst	7,8
Reactie op mail, telefoon, WhatsApp	7,4

Er is gevraagd om suggesties voor de toekomst. Deze gingen maar beperkt over de communicatie, maar vooral over de tekst van het protocol en het proces.

- Het protocol was erg lang en leek veel overlap/herhaling te kennen;
- Overweeg om beide protocollen samen te voegen omdat er veel overlap is en geef dan duidelijk de uitzonderingen/verschillen aan;
- Neem tijdig een beslissing en geef duidelijkheid over kampen in de voorjaarsperiode 2021;
- Het was goed dat er één duidelijke lijn is gesteld voor alle organisaties, let wel op de verschillen tussen organisaties in de wijze waarop kampen georganiseerd worden. Hoeveel maatwerk is mogelijk?
- Naast het protocol een checklist en/of samenvatting met linkjes om direct naar de uitgebreide toelichting te gaan van een specifiek onderwerp.
- Goed dat er op één plek de meest actuele informatie gevonden kon worden voor zowel organisaties en deelnemers;
- Verstrek een communicatieblad speciaal voor jeugdleden, om hen te kunnen informeren over de voorwaarden om met elkaar op kamp te kunnen.
- De samenvatting in pictogrammen was niet verduidelijkend en niet compleet.

Het protocol

Het tweede deel van het onderzoek bevatte vragen over het gebruik van het protocol en de toepasbaarheid van de daarin genoemde maatregelen.

Gebruik van het protocol

Van de respondenten heeft 91,2 % het protocol gebruikt. Alle organisaties die een kamp hebben georganiseerd hebben, heeft 96% het protocol gebruikt. Als reden waarom het protocol niet gebruikt is, werd aangegeven dat er geen kamp werd georganiseerd maar er wel dagactiviteiten georganiseerd zijn, dat door het late verschijnen van het protocol kampen al afgelast waren en dat mensen het ingewikkeld vonden.

De respondenten die het protocol gebruikt hebben gaven als algemene waardering van het protocol een 7,6

Waardering van de uitvoerbaarheid van de maatregelen

Hierna volgden vragen over een groot aantal maatregelen. Deze zijn ingevuld door de respondenten die aangegeven hebben het protocol gebruikt te hebben.

Indeling in leeftijdsgroepen t/m 12 jaar en 13+: 7,3

- Omdat de leeftijdsindeling van de organisatie soms afwijkt was het lastig of niet te doen. Legt strengere eisen op jongere kinderen.
- Leeftijdsgroepen zijn anders ingedeeld, dus dit maakte het soms lastig, zeker als het een vaste groep is die ook door het jaar heen samen activiteiten onderneemt. Dit geldt zowel voor de grens van 12 als de grens van 18 jaar.
- Begrip dat dit aansluit bij de leeftijdsgrenzen die de overheid ook hanteert bij andere maatregelen.

De gezondheidscheck vooraf: 7,9

- Een vragenlijst werd soms als te verregaand gezien, een gesprek zou afdoende moeten zijn.
- Sommige vragen zijn retorisch of niet van toepassing.
- Vraagt veel eigen verantwoordelijk ouders en is geen sluitend hulpmiddel.
- Met goede communicatie vooraf aan ouders goed te doen.

Het verbod om deel te nemen als een deelnemer/vrijwilliger verkoudheidsklachten heeft: 7,9

- Duidelijke afspraak en gemakkelijk te handhaven, maar niet altijd leuk.
- Uitdaging zit in de chronische verkoudheidsklachten.

De eisen rond vervoer van deelnemers: 7,5

- Niet alle ouders en vrijwilligers hebben zelf een auto, was dus even puzzelen voordat de aangepaste maatregelen gecommuniceerd werden.
- Transport tijdens het kamp was een uitdaging. Het niet gezamenlijk in een auto kunnen zorgt voor veel minder mobiliteit tijdens het kamp.
- Regelgeving versoepelde vlak voor de kampen.

De kampbubbel en het voorkomen van contact met anderen op een kampterrein: 7,3

- Niet altijd duidelijk wat de toegevoegde waarde van de bubbel was, omdat er ook binnen de bubbel nog steeds afstand gehouden moest worden.
- Wel uitvoerbaar, soms aanpassen t.o.v. wat een groep gewend is.

- Vraag soms extra organisaties bv met het doen van boodschappen.
- De eisen rond sanitair met per bubbel een toilet voor de jeugd en een toilet voor de staf: 7,3
- Was over het algemeen goed te doen en werd soms geregeld door kampeerterrein.
- Zorgde wel voor hogere kosten.

De maatregelen rond hygiëne en schoonmaak: 7,6

- De schoonmaak was goed te doen.
- Het aantal keer per dag werd als overdreven gezien.

De afstandseis tot en tussen vrijwilligers: 5,8

- Lastig te handhaven als je meerdere dagen met elkaar weg bent, zowel tussen vrijwilligers onderling als tussen vrijwilligers en jeugd.
- Sloot aan bij de afspraken in de samenleving.

De beperking om deel te nemen aan eerdere kampen achter elkaar: 6,6

- Zowel het later aankomen bij een kamp, als het deelnemen aan meerdere kampen werd soms als lastig ervaren.
- Met name vrijwilligers zijn soms in de zomer actief bij meerdere kampen / organisaties.
- De versoepeling dat met 14 dagen tussenruimte het wel kon, werd goed ontvangen.

De beperking om buiten het kampterrein op drukke plekken activiteiten te ondernemen en uitjes te organiseren: 7,2

- Vroeg op korte termijn extra inzet maar te doen.

De beperking om externen je kamp te laten bezoeken of deel te nemen: 7,5

- Ondanks bordjes etc is het moeilijk bezoekers tegen te houden.
- Oudermiddag werd soms wel en soms niet gemist.

De eis om vooral kampen op 1 plek te organiseren en niet rond te trekken: 8

- Lastig als de tocht naar een kampterrein meerdere dagen beslaat (bv bij waterscouts)
- Een primitieve overnachting tijdens een tweedaagse tocht is voor veel groepen standaard en werd nu soms gemist.

Het feit dat het protocol alleen van toepassing was op kampen in Nederland: 8,2

- Eisen voor buitenland verschillen teveel dus logisch.
- Zorgde er voor dat diverse groepen die normaal naar het buitenland gaan nu in Nederland bleven.

Heb je richtlijnen of informatie gemist:

- Bij een aantal maatregelen, bv daar waar afgeweken wordt van de minimale eis, is onderbouwing wenselijk.

Wat zijn de grootste zorgen voor 2021:

- Dat we dit jaar helemaal niet van het terrein af mogen i.p.v. de beperkte rustige plekken zoals 2020.
- Het houden van een zomerkamp met 1.5 meterregeling.
- Dat we hier weer mee geconfronteerd gaan worden.
- Het is essentieel dat we vooraf afspraken maken met kampterreinen dat het annuleren van kampen i.v.m. COVID-19 niet door kunnen gaan dat er dan restitutie van aanbeting mogelijk is.

Overige opmerkingen en suggesties t.a.v. het protocol en zomerkampen in relatie tot corona

- Geen 1.5 meterregeling.
- Pas de regels van de regering toe en vertaal deze in een kampprotocol. Zorg dat hierbij geen regels gemaakt worden die Roomser zijn dan de Paus.
- De meerwaarde van een kampbubbel zoals in het Belgische concept. Zo was het eigenlijk alleen een beperking ten opzichte van de algemene regels.
- Zorg ook voor goed hanteerbare regels voor groepen en gezelschappen van 18+. Deze komen uit verschillende huishoudens en vallen zodoende onder groepsvorming met veel strengere regels dan voor een huishouden.
- Protocol 2020 aanhouden, was er erg tevreden over.

Conclusie

Naar aanleiding van het onderzoek concluderen de organisaties dat het protocol er voor heeft gezorgd dat kampen door konden gaan binnen de geldende maatregelen. Ondanks de beperkingen hebben vrijwilligers een groot aantal kinderen een geweldige zomer kunnen bezorgen. Over het algemeen vonden groepen de voorgeschreven maatregelen werkbaar, al zorgden ze in sommige gevallen wel voor een compleet ander kamp dan organisatoren gewend waren. Met name het afstand houden blijft in het kampleven een uitdaging.

De roep om duidelijkheid in een vroeg stadium wordt ter harte genomen, maar is gezien de ontwikkelingen rondom COVID-19 niet altijd mogelijk. Dit was ook de ervaring in 2020.

Op basis van de ervaringen, de ontwikkelingen rondom COVID-19 én de uitkomsten van de enquête zullen de gezamenlijke kamporganisaties het protocol van 2020 updaten. Het streven is om niet alleen voor zomerkampen, maar ook voor de kampen in het voorjaar duidelijkheid te hebben. Een en ander is nadrukkelijk afhankelijk van de ontwikkelingen waaronder de Britse variant van het coronavirus en een derde golf. We moeten ons hierbij realiseren dat het huidige risiconiveau zeer ernstig, nog ver weg is van het niveau in de zomer van 2020.

Namens de samenwerkende kamporganisaties
Fedde Boersma, Scouting Nederland
Froukje Hajer, Steunpunt KinderVakanties

Januari 2021